

Brüssel, 2. juuli 2025
(OR. en)

11145/25

Institutsioonidevaheline
dokument:
2018/0231 (COD)

COMPET 674	AGRILEG 110
MI 497	SAN 426
IND 242	DENLEG 28
CONSOM 124	PHYTOSAN 22
JUSTCIV 124	SEMENCES 22
AGRI 321	STATIS 48
AGRIFIN 75	ECOFIN 940
VETER 70	CADREFIN 77

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	1. juuli 2025
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Teema:	KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE ühtse turu programmi 2021-2027 vahehindamise kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2025) 347 final.

Lisatud: COM(2025) 347 final

Brüssel, 1.7.2025
COM(2025) 347 final

**KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA
MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE**

ühtse turu programmi 2021-2027 vahehindamise kohta

{SEC(2025) 195 final} - {SWD(2025) 172 final}

1. SISSEJUHATUS

Ühtse turu programm on ELi rahastamisprogramm, mille eesmärk on aidata saavutada ühtse turu täielik potentsiaal ja tagada Euroopa pikaajaline taastumine COVID-19 pandeemiast. Ühtse turu programm **loodi määrusega (EL) 2021/690**¹ ELi 2021.–2027. aasta pikaajalise eelarve rakendamise perioodiks (nn mitmeaastane finantsraamistik).

Ühtse turu programmi määruse artikli 3 lõikes 1 on sätestatud kaks **üldeesmärki**:

- „parandada siseturu toimimist ning eelkõige kaitsta kodanikke, tarbijaid ja ettevõtteid, eriti VKEsid, ja suurendada nende mõjuvõimu, tagades liidu õiguse täitmise, hõlbustades turulepääsu ja standardite kehtestamist ning edendades inimeste, loomade ja taimede tervist ja loomade heaolu, austades samal ajal kestliku arengu põhimõtteid ning tagades tarbijakaitse kõrge taseme, samuti tugevdades koostööd nii liikmesriikide pädevate asutuste vahel kui ka liikmesriikide pädevate asutuste, komisjoni ja liidu detsentraliseeritud asutuste vahel;
- arendada, teha ja levitada kvaliteetset, võrreldavat, ajakohast ja usaldusväärset Euroopa statistikat, mis toetaks kõigi liidu poliitikavaldkondade kujundamist, seiret ja hindamist ning aitaks kodanikel, poliitikakujundajatel, ametiasutustel, ettevõtjatel, akadeemilistel ringkondadel ja meedial teha teadlikke otsuseid ja osaleda aktiivselt demokraatlikus protsessis“.

Määruses (artikli 3 lõikes 2) on sätestatud ka erieesmärgid, millele tuginevad programmi sambad:

- 1. sammas: siseturu tõhustamine;
- 2. sammas: väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEde) konkurentsivõime ja kestlikkuse tugevdamine;
- 3. sammas: tõhusate Euroopa standardite ning rahvusvaheliste finants- ja muu aruandluse ja auditeerimise standardite tagamine;
- 4. sammas: tarbijate huvide edendamine ning tarbijakaitse kõrge taseme ja tooteohutuse tagamine;
- 5. sammas: inimeste, loomade ja taimede tervise ja ohutuse kõrge taseme tagamisele kaasaaitamine taimede, loomade, toidu ja sööda valdkonnas;
- 6. sammas: Euroopa statistika arendamine, tegemine, levitamine ja edastamine.

Vastavalt ühtse turu programmi määruse **artiklile 18** peab komisjon tegema nelja aasta jooksul pärast programmi rakendamise algust vahehindamise, mille tulemusi kasutatakse otsustusprotsessis. Vahehindamine hõlmas rakendusperioodi 2021–2023.

Programmi hinnati selle **üld- ja erieesmärkide** saavutamise seisukohalt. Kooskõlas **parema õigusloome suunistega** põhines hindamine viie hindamiskriteeriumi (tulemuslikkus, tõhusus, sidusus, ELi lisaväärtus ja asjakohasus) analüüsil. Hindamisel vaadeldi ka kolme lisakriteeriumi, mis on seotud programmi ülesehitusega (paindlikkus, koostoime, lihtsustamine). Ühtse turu programmi keeruka ülesehituse tõttu tehti hindamine sammaste kaupa, rakendades alt üles lähenemisviisi. Kõigepealt analüüsis komisjon iga samba tulemuslikkust lähtuvalt selle erieesmärkidest, et hinnata, kuidas nende eesmärkide saavutamine oli aidanud kaasa ühtse turu programmi üldesmärkide saavutamisele, ning

¹ [Ühtse turu programmi määrus – 2021/690 – ET – EUR-Lex.](#)

seejärel tegi komisjon järeldused programmi kui terviku kohta. **Seda lähenemisviisi kajastatakse käesolevas aruandes.**

Tulemused, järeldused ja saadud kogemused aitavad komisjonil planeerida oma töö mitmeaastase finantsraamistiku rahastamisperioodi järelejäänud osaks. Need on kindel alus, millele tugineda 2027. aasta järgse rahastamisperioodi ühtse turu programmide ja meetmete kavandamisel.

Käesolev aruanne põhineb aruandele lisatud komisjoni **talituste töödokumendil**, milles on esitatud üksikasjalikumad teavet hindamisprotsessi ja -tulemuste kohta. Hindamisel oli toeks välistöövõtja, kellele anti ülesanne teha **sõltumatu uuring**, mida kasutati hindamise tulemuste toetamiseks. Hindamisel kasutati ka konsultatsioonidest, mõjuhinnangust ja seirearuannetest, sealhulgas aastaaruannetest, saadud tõendeid ja muid asjakohaseid andmeid.

Hindamismetoodika hõlmas andmete analüüsi ja eri allikatest saadud tulemuste triangulatsiooni. Hindamisel puututi kokku mitme **probleemi ja piiranguga**, mille saab jagada kahte rühma. Esimesse rühma kuuluvad probleemid, mis tulenevad sellest, et puudub ühtne aruandlusstruktuur ja näitajate süsteem, milles oleks arvesse võetud ühtse turu programmi ülesehituse keerukust ja selle sammaste raames elluviidavate tegevuste mitmekesisust ning mis kajastaksid tehtud edusamme ja programmi kumulatiivset mõju. Teise rühma probleemid tulenevad esmaste ja teiseste andmete ebapiisavusest, mille põhjus on avaliku konsultatsiooni käigus laekunud vastuste piiratud arv, tagasisidekorje raames saadud tagasihoidlik tagasiside ning ebapiisavad statistilised andmed programmi kulude ja kasu ning saavutatud tulemuste kvantifitseerimiseks.

2. TAUST

Ühtse turu programmiga on konsolideeritud varasemad eelarveread ja kuus olulist programmi eelmisest rahastamisperioodist (2014–2020). Sellega on lõimitud sellised algatused nagu COSME, tarbijakaitseprogramm ja toiduahela programm üheks raamistikuks.

Ühtse turu programm on ELi peamine rahastamisvahend ühtse turu säilitamiseks ja edendamiseks. Programmi strateegiline keskendumine majanduskasvu edendamisele, tökte vähendamisele ja koostöö soodustamisele on kooskõlas selle üldeesmärgiga tagada tugev ja integreeritud ühtne turg.

Ühtse turu programmi kogueelarve aastateks 2021–2027 on 4 353 miljonit eurot. Programmi rakendamise esimese kolme aasta jooksul (2021–2023) eraldati 1 909 miljonit eurot, mis on 44 % kogueelarvest. Programmi vahendeid eraldati neil aastatel kooskõlas määruses märgitud summadega. Vahendite jaotamine eri sammaste vahel toimus kooskõlas ühtse turu programmi määruses sätestatud raamistikuga².

Programm on **üles ehitatud kuuete sambale**, millest igaühel on konkreetsed eesmärgid. Ühtse turu programmi määрусega määrati kindlaks igale sambale orienteeruvalt eraldatav osa kogueelarvest. Programmi vahendeid jaotatakse mitmesuguste mehhanismide kaudu, mis on kohandatud iga samba konkreetsetele vajadustele.

² Ühtse turu programmi määruse artiklis 4 on määratud kindlaks eurodes toetussummad iga samba jaoks.

Ühtse turu programmi toetatakse eelkõige järgmist:

- andmete kogumine, analüüs, Euroopa ametlik statistika, uuringud ja hindamised, et toetada ELi õigusraamistiku tulemuslikku rakendamist ja ajakohastamist;
- suutlikkuse suurendamise algatused ning liikmesriikide, nende asjaomaste asutuste, komisjoni ja detsentraliseeritud ELi asutuste vaheliste ühismeetmete hõlbustamine;
- mehhanismid, mis võimaldavad üksikisikutel, tarbijatel ja ettevõtjate esindajatel osaleda otsustusprotsessis;
- oskusteabe ja teadmiste vahetamise ja levitamise tõhustamine;
- ühiste Euroopa standardite koostamine.

1. samba raames toetatakse **siseturgu**, näiteks **konkurentsipoliitika tõhusa jõustamise ja tugevate turujärelevalvemehhanismide abil**. Sellele eraldati 557 miljonit eurot (13 %). Hankelepingute alusel rahastati sellist tegevust nagu digiplatvormide, sealhulgas süsteemide CASE@EC ja „Safety Gate“ arendamine, millega parandati konkurentsieeskirjade täitmise tagamist ja hõlbustati ohutamate turutavade rakendamist. Sellega aidati otseselt kaasa hästi toimiva siseturu säilitamise eesmärgi saavutamisele.

2. samba raames toetatakse **VKEsid, edendades konkurentsivõimet, hõlbustades turulepääsu ning võimaldades digi- ja rohepööret**. Sellele eraldati 1 miljard eurot (24 %). Toetati kohandatud nõustamisteenuste ja rahvusvaheliste võrgustike loomise võimaluste pakkumist selliste juhtalgatuste kaudu nagu i) Euroopa ettevõtlusvõrgustik, mis võimaldab VKEdel laieneda uutele turgudele ning võtta kasutusele digi- ja keskkonnahoidlikku tehnoloogiat, ning ii) programm „Erasmus noortele ettevõtjatele“, mis hõlbustab piiriüleseid vahetusi, edendades innovatsiooni ja ettevõtluse kasvu.

3. samba raames tugevdatakse **standardimisprotsesse** ja aruandlusraamistikke, et tagada ühtlustatud turutavad. Sellele eraldati 221 miljonit eurot (5 %). Euroopa standardiorganisatsioonidele antud toetuse ja eritoetustega toetati harmoneeritud standardite väljatöötamist ja rakendamist, millega tagati ühilduvus ja lihtsustati kaubandust ELis ning aidati säilitada ELi ülemaailmset konkurentsivõimet.

4. samba raames edendatakse **tarbijakaitset ja tooteohutust**, rakendades täitmise tagamise ja suutlikkuse suurendamisele keskenduvaid koordineeritud algatusi. Sellele eraldati 189,5 miljonit eurot (4 %). Toetuste ja hangete kaudu rahastati riiklike ametiasutuste suutlikkuse suurendamise programme ja tugevdati tarbijate õiguskaitsemehhanisme. Näitena võib tuua Euroopa tarbijakeskused, mis lahendasid tuhandeid piiriüleseid vaidlusi, ja platvormi „Safety Gate“, mis võimaldas kiiremini kindlaks teha ja kõrvaldada ohtlikud tooted, kaitstes sellega tarbijate huve.

5. samba raames käsitletakse **tervishoiu ja ohutusega seotud probleeme** toidu- ja põllumajandussektoris, edendades ennetusmeetmeid, tauditõrjet ja kestlikke tavasid. Sellele eraldati 1,68 miljardit eurot (40 %). Toetati veterinaar- ja fütosanitaarvaldkonna erakorralisi meetmeid ja programme ning antimikroobikumiresistentsuse ja toidujäätmete tekke vältimise alast tegevust. Lisaks rahastati hankelepingute kaudu programmi „Parem koolitus ohutuma toidu nimel“ koolitusalgatusi. Nende tegevustega tugevdati haiguste ennetamise meetmeid, parandati ELi õigusnormide järgimist, tugevdati rahvatervise kaitset ja aidati muuta toiduainete tarneahel kestlikumaks.

6. samba raames esitatakse **kvaliteetset Euroopa statistikat**, millega luuakse kindel tõendusbaas poliitika kujundamiseks ja otsuste tegemiseks. Sellele eraldati 552 miljonit eurot (13 %). Hankelepingud ja toetused riiklikele statistikaametitele võimaldasid

koostada usaldusväärseid andmekogumeid, sealhulgas ajakohastada õigel ajal majanduslikke, sotsiaalseid ja keskkonnanäitajaid. Sellega tagati poliitikakujundajatele juurdepääs usaldusväärsetele ja asjakohastele andmetele, et tegeleda tulemuslikult tekkivate probleemide ja võimalustega.

3. PEAMISED JÄRELDUSED

Tulenevalt ühtse turu programmi ainulaadsest ülesehitusest ja võttes arvesse, et tegevused viiakse ellu programmi sammaste raames, keskenduti analüüsimisel erieesmärkidele, et nende põhjal esitada järeldused programmi kui terviku kohta. Programmi vahehindamise **järeldused rakendamise esimese kolme aasta (2021–2023) kohta on positiivsed**. Hindamine näitas, et peamised rahastatud meetmed on aidanud saavutada programmi üld- ja erieesmärke. Ent hoolimata praeguses rakendamisetapis tehtud üldistest positiivsetest järeldustest on veel arenguruumi.

3.1. Tulemuslikkus

Ühtse turu programm on osutunud oma eesmärkide saavutamisel tulemuslikuks, **kuigi** tulemuslikkust saaks mõnevõrra suurendada, võttes arvesse, et see ei ole sammaste lõikes ühtlane.

Ühtse turu programmist rahastatud **1. samba** tegevustega toetati tulemuslikult digivahendite täiustamist eri poliitikavaldkondades, sealhulgas konkurentsipoliitika, turujärelevalve, finantsteenuste ja tarbijate teavitamise valdkonnas. Need vahendid parandasid konkurentsieeskirjade täitmist, võimaldades võtta kasutusele spetsiaalsed digilahendused, ning tõhustasid koostööd liikmesriikide konkurentsiasutuste ja liikmesriikidega. Tehtud edusammude näidetena võib tuua juhtumite haldamise vahendi CASE@EC ja komisjoni elektroonilise uurimisplatvormi eRFI, ehkki CASE@EC kasutuselevõtt konkurentsipoliitika valdkonnas on lõpule viidud vaid osaliselt ja järkjärguline loobumine varasematest juhtumite haldamise vahenditest on alles pooleli. Lisaks on sellised vahendid nagu Your Europe ja siseturu infosüsteem (IMI) oluliselt toetanud halduskoostööd ja üldsuse juurdepääsu ELi teabele. Hindamine näitas siiski, et oluline on koguda korrapäraselt kasutajate tagasisidet, et hinnata paremini nende vahendite laiemat mõju.

Oma eesmärkide saavutamisel on osutunud tulemuslikuks ka **2. sammas**, mille juhtalgatused Euroopa ettevõtlusvõrgustik ja programm „Erasmus noortele ettevõtjatele“ on andnud häid tulemusi. Euroopa ettevõtlusvõrgustiku kliendid on teatanud väga suurest rahulolust ja käegakatsutavast mõjust äritegevusele. Programmi „Erasmus noortele ettevõtjatele“ raames toimunud vahetuste edukuse määr on suur ja kinnitust on leidnud nende vahetuste mõju õppimisele. Euroklastrid on tulemuslikult kasutanud astmelist rahastamist, et toetada VKEde vastupanuvõimet, digitaliseerimist ja keskkonnahoidlikumaks muutumist. Rahvusvahelistumist toetavate meetmetega (sh intellektuaalomandi kasutajatoed ja ELi-Jaapani keskus) on saavutatud märkimisväärseid tulemusi, kusjuures rahulolu määr on kõrge ja toetatud on suurt hulka VKEsid.

3. samba raames on tulemuslikult edendatud sidusrühmade kaasamist Euroopa standardimisprotsessi ja Euroopa standardite vastuvõtmist, mis toetavad ühtlustamist ja peamisi poliitikaeesmärke. Euroopa Standardikomitee (CEN) ja Euroopa Elektrotehnika Standardikomitee (CENELEC) saavutasid kõrged riiklikud vastuvõtumäärad, kuid endiselt esineb probleeme ELi esindatuse tagamisel rahvusvahelisel tasandil ja Euroopa Telekommunikatsioonistandardite Instituudi (ETSI) tulemuslikkuse parandamisel. Selle

samba raames on tulemuslikult toetatud ka kvaliteetsete standardite väljatöötamist finants- ja muu aruandluse ning auditeerimise jaoks. Ühtse turu programmi rahaliste vahendite toel töötas Euroopa finantsaruandluse nõuanderühm (EFRAG) edukalt välja esimese Euroopa kestlikkusaruandluse standardite (ESRS) kogumi ja tutvustas ELi seisukohti finantsaruandluse valdkonnas. Avaliku huvi järelevalve nõukogu tugevdas auditistandardite järelevalvet, parandades sidusrühmade esindatust ja tegeledes avalikku huvi pakkuvate küsimustega.

4. sammas on olnud oluline, aidates tulemuslikult säilitada ja tugevdada tarbijakaitset kõikjal ELis ning suurendada tarbijate osalemist poliitikakujundamises. Eelkõige on selle taga tarbijakaitsealase koostöö võrgustiku töö, hoiatussüsteem „Safety Gate“, Euroopa tarbijakeskused ning ühtekuuluvuse, põllumajanduse ja sotsiaalpoliitika peadirektoraadi tooteohutuse algatus, ent samuti tarbijaorganisatsioonide ELi tasandi selgitustöö Euroopa Tarbijaliitude Ameti (BEUC) kaudu. Samuti on selle samba raames tulemuslikult suurendatud tarbijate kaasamist finantsteenuste poliitika kujundamisse. Finance Watch ja Better Finance on andnud märkimisväärse panuse poliitilistesse aruteludesse, suurendades teadlikkust ja esindades tarbijate huve. Uuringu tulemused näitavad siiski vajadust muuta nende organisatsioonide tegevus nähtavamaks ja sellest paremini teavitada.

5. sammas on tulemuslikult aidanud parandada tervist ja ohutust kõikjal ELis. Selle raames on toetatud loomataudide, näiteks Aafrika seakatku ja lindude kõrge patogeensusega gripi likvideerimist ja leviku tõkestamist ning vähendatud brutselloosi, marutaudi viiruse ja salmonellaga nakatumise juhte kodulindude populatsioonides. Kaasrahastatud meetmed on aidanud liikmesriikidel hävitada taimekahjustajaid, nagu bakter *Xylella fastidiosa*, *Cerambycidae* (siklased) ja *Bursaphelenchus xylophilus* (männi nematood), või piirata nende levikut. Liikmesriigid ja sidusrühmad on andnud kvantitatiivsete andmete kaudu teada positiivsest mõjust. Paraku ei ole selge, mil määral aitas nendele tulemustele kaasa ühtse turu programm. Veterinaar- ja fütosanitaarvaldkonna tööprogrammide paindlikkus võimaldas jaotada vahendeid kiireloomuliste probleemide lahendamiseks ümber, tänu millele paranes tulemuslikkus. Siiski on vähendatud kaasrahastamismäärad tekitanud mitme liikmesriigi ametiasutustele eelarveprobleeme. 5. sammas on programmi „Parem koostöö ohutuma toidu nimel“ ning ELi referentlaborite ja referentkeskuste võrgustike kaudu tulemuslikult aidanud parandada oskuste ja teadmiste jagamist sidusrühmade vahel. Samuti on see tulemuslikult aidanud võidelda antimikroobikumiresistentsuse vastu, vältida toidujäätmete teket ja parandada loomade heaolu standardeid.

6. samba raames on tulemuslikult parandatud Euroopa statistika kvaliteeti ja õigeaegsust, luues tugeva tõendusbaasi poliitika kujundamiseks kogu ühtsel turul ja sellistes olulistest valdkondades nagu rohe- ja digipööre ning sotsiaalsed õigused. Eurostati andmetel on olnud ülioluline roll peamiste ELi strateegiate, sealhulgas taasterahastu „NextGenerationEU“, Euroopa rohelise kokkuleppe ja kava „REPowerEU“ kujundamisel. Samal ajal on need andmed hõlbustanud tulemuslikku reageerimist kriisidele, näiteks energiakriisile ja COVID-19 kriisile. Euroopa statistikaprogrammi raames laiendati statistika ulatust, tehti metodoloogilisi täiustusi ning võeti kasutusele uued andmeallikad ja paremad valideerimisprotsessid, millega suurendati märkimisväärselt andmete usaldusväärsust. Kasutajate suur usaldus Euroopa statistika vastu (2024. aastal väljendas usaldust 95 % vastanutest) kinnitab 6. samba edukust poliitikakujundajate ja sidusrühmade vajaduste rahuldamisel.

3.2. Tõhusus

Programmi rakendamine on olnud **tõhus** – vahendeid on jaotatud tõhusalt ja on märke kulutõhususe kohta. Toetusesaajad leiavad üldjuhul, et kulud ja tulud on proportsionaalsed ning ebaproportsionaalset halduskoormust ei esine. Sammaste raames rakendatavaid meetmeid, näiteks vahendit eGrants, saaks siiski tõhustada.

Ühtse turu programmi **1. samba** tõhusust suurendati rahaliste vahendite eraldamisega komisjoni hankemenetluse kaudu hallatavale hanketegevusele, mis võimaldas osutada teenuseid sihipäraselt ja ressursitõhusalt. Digivahendid, nagu eRFI ja IMI, töötati välja ja hoiti käigus madalate kuludega. Nende vahenditega asendati üleliigsed süsteemid ning parandati teabevahetust riiklike ametiasutuste, ettevõtjate ja üldsuse vahel. Neist saavutustest hoolimata oli eelarveridade konsolideerimisest tulenev tõhususe kasv väike – võrreldes eelmise rahastamisperioodiga võis täheldada vaid väikeseid halduslike lihtsustusi ja vähetähtsaid täiustatud mehhanisme eelarvehahendite ümberpaigutamiseks. Endiselt on vaja suurendada jõupingutusi tõhususe maksimeerimiseks koolituse ja vastastikuse õppimise kaudu, näiteks lihtsustades toetuste kuluvõimalusi.

2. samba raames antav rahaline toetus kolmandatele isikutele on tõhus vahend väikeettevõtjate toetamiseks, kuid võib tekitada ühtse turu programmi vahendeid saavatele väiksematele ja vähem kogenud konsortsiumidele halduskoormust. Toetusesaajad peavad haldusnõudeid üldiselt mõistlikeks ning Euroopa ettevõtlusvõrgustiku VKEdest kliendid on teatanud, et teenused on viidud tõhusalt vastavusse ärivajadustega. Tõhusust saaks suurendada protsesside lihtsustamisega, näiteks luues standardvormid, keske haldusplatvormi ja paremad maksetingimused, samal ajal kui selge põhjendusega juhtumite jaoks (nt uuenduslike lähenemisviiside katsetamine) sobivad kõige paremini väiksemad programmimeetmed.

3. samba raames on parandatud finantsaruandluse läbipaistvust, kehtestades aruandluse ühtlustamiseks ühikukulud. Paraku tekitas see alguses halduskoormust, sealhulgas tõi kaasa eGrantsi protsesside dubleerimise ja reisikulude ebapiisava hüvitamise inflatsiooni perioodidel. Toetusesaajad haldasid tõhusalt vahendeid, et tagada kulutõhusus, ja tegid aktiivselt tööd rahastamisallikate mitmekesistamiseks, kuid edusammud organisatsioonides, nagu rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite sihtasutus (IFRSi sihtasutus), EFRAG ja avaliku huvi järelevalve nõukogu, olid erinevad. Väga tähtis on tagada EFRAGile piisav avaliku sektori poolne rahastamine ja kindlustada avaliku huvi järelevalve nõukogule jätkusuutlik rahastamismudel, et säilitada sõltumatus ning toetada kvaliteetset äriühingute ja kestlikkusaruandlust, mis on oluline investorite ja kapitaliturgude jaoks.

4. sambas on üleminek hangetele tõhustanud muutuvate tarbijaküsimuste (nt digiõigused ja tooteohutus) käsitlemist, kus on toeks küsitluste ja uuringute raames kogutud tõendid. Better Finance tegutses väga tõhusalt ja tulemuslikult, saavutades märkimisväärsed väljundid inimese kohta ja suurepärased tulemused võrreldes teiste sarnase suurusega organisatsioonidega. Samamoodi tegutses jätkuvalt väga tõhusalt Finance Watch, kes lõi ulatuslikke väljundeid, eelkõige teavitustegevuse vallas, tehes samal ajal kvaliteetset tööd finantsrikkumiste, keskkonnahoidlike VKEd e rahastamise ja liigse võlakoormuse valdkonnas.

5. samba raames on tõhusalt toetatud veterinaar- ja fütosanitaarprogramme, jaotades tulemuslikult vahendeid ümber prioriteetsetele taudidele (nagu Aafrika seakatk ja lindude kõrge patogeensusega gripp)ja kaasrahastades meetmeid taimekahjustajate (nagu *Xylella fastidiosa* ja männi nematood) puhangute leevendamiseks. Kulutõhususe analüüsides, mis

hõlmavad ühtse turu programmist rahastatud meetmeid võitluseks lindude kõrge patogeensusega gripi ja *Xylella fastidiosa* vastu, rõhutatakse programmi rolli liikmesriikide finantskoormuse vähendamisel. Maailma Loomatervise Organisatsiooni (WOAH) loomade heaolu platvormile antud toetus on tugevdanud loomade heaolu standardite rakendamist ja nende järgimise tagamist kogu Euroopas. Programmi „Parem koolitus ohutuma toidu nimel“ rakendamisel vähenesid märkimisväärselt ühikukulud koolituse ja osaleja kohta – peamiselt tänu üleminekule veebipõhiste formaatidele.

6. sammas on osutunud tõhusaks ressursside jaotamisel. Sidusrühmad tunnistavad ühtse turu programmi kulutõhusust ja sellest saadavat proportsionaalset kasu. Tõhusust on aidanud suurendada automatiseerimine ja ühtlustatud statistilised protsessid, mille tulemusel on vähenenud Euroopa statistikasüsteemi (ESS) inimressursid. Sidusrühmad hoiatavad siiski, et töötajate arvu edasine vähendamine võib pärssida ühtse turu programmi suutlikkust rahuldada kasvavat nõudlust üksikasjaliku ja õigeaegse statistika järele ning investeerida uude tehnoloogiasse. Õigusaktide lihtsustamine ja elektrooniliste vahendite kasutuselevõtt on edukalt vähendanud halduskoormust. Sidusrühmad on teatanud selles valdkonnas mõõdukast kuni suurest edust. Ühtse turu programmi tuginemine erinevatele rahastamisallikatele, sealhulgas edasidelegeeritud vahenditele, on olnud toeks kohandatud statistika väljatöötamisel. Sidusrühmad rõhutavad siiski, et tähtis on rahastamisstruktuur, mis tagab sõltumatuse ja pikaajalise tõhususe.

3.3. Sidusus

Hindamisel leiti, et ühtse turu programm on **sisemiselt sidus**. Programmi sambad ja tegevusvaldkonnad ei kattu – sammastes keskendutakse erinevatele poliitikavaldkondadele, millel on erinevad õigusraamistikud. Ühtse turu programmi järjekindlust (välist sidusust) kinnitab kooskõla muude mitmeaastase finantsraamistiku programmidega (mille meetmeid ühtse turu programm ei dubleeri) ning ELi õigusraamistiku, strateegiate ja laiemate eesmärkidega. Mõnele nüansile tuleb siiski tähelepanu juhtida, kuna ühtse turu programmi teemaülesus ja mitmekesisus võib muuta programmi üldise koordineerimise keerulisemaks, mis omakorda võib mõjutada tegevuse sidusust.

1. sammas on sidus nii sisemiselt kui ka väliselt. Selle tegevused ühtse turu programmi määruks sätestatud eesmärkide taotlemisel on omavahel kooskõlas ning vastavad komisjoni üldistele strateegiatele ja prioriteetidele. Tegevuste konsolideerimine samba raames ei ole siiski kaasa toonud integreeritud rahastamisvahendi puhul eeldatavat koostoitmet ega ühismeetmeid.

2. samba sisemine ja väline sidusus väljendub paremas koostöös ja koostöös juhtalgaustega, nagu intellektuaalomandi kasutajatoed. Väiksemate või vähem järjepidevate meetmete seosed muude tegevustega on siiski nõrgemad. Kuigi sidusrühmad tunnistavad, et koordineerimine on ühtse turu programmi teemaülesuse tõttu keeruline, tuleb 2. sambale kasuks ühtse turu programmi laiem ulatus ja tugevam positsioon. Näited koostööst teiste ühtse turu programmi sammaste ja muude ELi programmidega (nt programm „Euroopa horisont“ ning riiklikud ja piirkondlikud algatused) toovad esile selle, kuidas 2. sammas on kooskõlas laiemate toetusraamistikega, eelkõige Euroopa ettevõtlusvõrgustikuga, ja täiendab neid.

3. sammas on sisemiselt ja väliselt sidus. Eelarveridade ühendamise Euroopa standardimise ja finantsaruandluse jaoks ei toonud kaasa vastuolusid. Tulenevalt selle samba tegevuste eripärast on nii sambasisese kui ka teiste sammastega kattumise või konflikti oht minimaalne. Ühtse turu programmist standardimise jaoks antud

tegevustoetuse saab sujuvalt ühendada selliste programmide nagu „Euroopa horisont“ ja LIFE projektipõhise rahastamisega. See tugedab koostööt ja edendab ELi prioriteetide, näiteks Euroopa rohelise kokkuleppe ja digipöörde elluviimist. EFRAGi uued volitused töötada välja Euroopa kestlikkusaruandluse standardid võimaldavad täita olulise lünga kestlikkusaruandluses, pöörates suurt tähelepanu koostalitlusele ülemaailmsete standarditega, et tagada kooskõla rahvusvaheliste raamistikega.

4. samba puhul on näha tugevat sisemist ja välist sidusust. Samba tegevused on kooskõlas ühtse turu programmi määruse eesmärkidega ja täiendavad laiemaid ELi algatusi, nagu uus tarbijakaitse tegevuskava. Toetusesaajad, sealhulgas BEUC, Better Finance ja Finance Watch, rakendavad oma töös koostööpõhist lähenemisviisi, käsitledes nii tarbijate üldisi muresid kui ka finantsteenustega seotud küsimusi. Lisaks täiendab 4. samm muid ühtse turu programmi sambaid, näiteks 1. sammast, mis hõlmab turujärelevalvet, ja 3. sammast, mis hõlmab standardite kehtestamist. Samuti täiendab see samm programme „Euroopa horisont“ ja „Digitaalne Euroopa“, tagades kooskõla ELi peamiste prioriteetidega kestlikkuse, digitaliseerimise ja tarbijakaitse valdkonnas.

5. samba puhul on näha tugevat sisemist sidusust toiduohutusega seotud osades, kus looma- ja taimetervise meetmed täiendavad üksteist, et tagada ohutus kogu toiduahelas. Väliselt on see samm selliste algatuste kaudu nagu toidujäätmete vähendamine, pestitsiidide kasutamise minimeerimine ja antimikroobikumiresistentsuse vastu võitlemine hästi kooskõlas ELi prioriteetidega, sealhulgas Euroopa rohelise kokkuleppe, strateegia „Talust taldrikule“ ja ühise põllumajanduspoliitika meetmetega. 5. samm täiendab selgelt teisi programme, eelkõige programme „Euroopa horisont“ ja „EL tervise heaks“ – kõigis keskendutakse kestliku põllumajanduse, antimikroobikumiresistentsuse leevendamise ja keskkonnakestlikkuse erinevatele, ent ometi koordineeritavatele aspektidele. Sellega maksimeeritakse mõju ja välditakse jõupingutuste dubleerimist.

6. samba eesmärgid ja tegevused osutavad tugevale sisemisele ja välisele sidususele, mida toetavad õigusraamistikud, mis tagavad järjekindla ja võrreldava statistika kõigis liikmesriikides. See samm tagab sidususe õigusraamistike, juhtorganite ja ELi strateegiatega kooskõlastamise kaudu. Koostöö Euroopa Keskpangaga (EKP) ja rahvusvaheliste organisatsioonidega suurendab tõhusust ja kooskõla ülemaailmsete standarditega.

3.4. ELi lisaväärtus

Ühtse turu programm loob **lisaväärtust**, mida riigi tasandil rahastamisega ei ole võimalik saavutada. Rahastatavad tegevused võimaldavad komisjonil täita oma seadusest tulenevat kohustust lahendada enda pädevusse kuuluvaid küsimusi. ELi tasandi meetmed on vajalikud ka ühtse turu toimimisega seotud probleemide ja vajaduste laadi tõttu. Nende meetmete kaudu toob ühtse turu programm piiriülest kasu ja tekitab mastaabisäästu, mida riigi tasandil võetavate meetmetega ei ole võimalik saavutada, mis osutab programmi lisaväärtusele.

1. samm toob ELi lisaväärtust, võimaldades komisjonil täita oma seadusest tulenevaid kohustusi, mida ei saa delegeerida liikmesriikidele, ning saavutada mastaabisäästu. Programmist antav toetus piiriülestele teenustele, nagu riiklike ametiasutuste vaheline koordineerimine, ELi õigusnormide täitmise tagamine ja ühised IT-vahendid, toob kasu, mida ei ole võimalik saavutada riigi tasandil. Need tegevused on väga olulised ühtse turu süvendamiseks, konkurentsivõime suurendamiseks ning ELi õiguse ja poliitika tõhusa arendamise ja järelevalve tagamiseks. Peale selle näitas hindamine, et ühtse turu

programmi rahaliste vahendite puudumise korral oleks nende kohustuste täitmiseks vaja alternatiivseid ELi rahastamisallikaid.

2. sammas toob märkimisväärset ELi lisaväärtust, edendades piiriülest koostööd, võimaldades vastastikust õppimist ning pakkudes võrdlusvõimalusi ja suuniseid VKEde poliitika kohta, mida riiklike programmidega ei ole võimalik teha. Sidusrühmadega peetud konsultatsioonid kinnitasid järjekindlalt ELi tasandi algatuste ainulaadset väärtust ühtse turu reguleerimise ja raamistike ühtlustamisel. Et ühtlustada osalemist projektikonkurssidel ja projektides, on teavitamistegevus ja konsortsiuminõuded suunatud nüüd alaesindatud riikidele, millega tagatakse laiem kaasatus ja püsiv ELi lisaväärtus.

3. sammas pakub suurt ELi lisaväärtust, tagades pideva toetuse III lisas loetletud organisatsioonidele (organisatsioonid, kes esindavad Euroopa standardimistegevuses VKEsid, tarbijaid, keskkonnahuve ja ühiskondlikke huve³), kes sõltuvad ühtse turu programmi rahalistest vahenditest, et jääda standardimisprotsessis aktiivseks ja kaasavaks. Ilma ELi-poolse rahastamiseta võib aset leida taasriigistamine, mis võib nõrgestada ELi ühtset häält rahvusvahelistel majandus- ja finantsfoorumitel, vähendades sidusust ja tõhusust. ELi meetmed on olulised selleks, et kindlustada järelvalve ja koordineerimine, viia standardimisalased jõupingutused vastavusse ELi õigusaktide ja avalike huvidega, vältida turu killustumist ja tagada kvaliteetsed kohaldatavad standardid.

4. samba raames luuakse märkimisväärset ELi lisaväärtust, rahastades uuringuid ja andmete kogumist tarbijaküsimustes, tänu millele saavad poliitikakujundajad käsitleda tekkivaid riske, võrrelda liikmesriikide tulemusi ja töötada välja koordineeritud jõustamismeetmeid. Ühtse turu programm toetab tarbijate huvide kaitset ELi tasandil, tagades esindatuse sellistes valdkondades nagu finantsteenused, mida ei käsitletaksi riigi tasandil piisavalt. Lisaks suurendab koostöö rahvusvaheliste organisatsioonide ja kolmandate riikidega haaret ja mõju ELi tarbijapoliitika rakendamisel, kus tuginetakse koordineeritud andmepõhiste meetmetele, et lahendada piiriüleseid probleeme ja edendada tõhusalt tarbijate huve.

5. samba meetmed mõjutavad positiivselt inimeste, loomade ja taimede tervise kaitset, suurendades tarbijate teadlikkuse parandamise ja teadmiste jagamise kaudu üldsuse mõjuvõimu ning edendades toidusüsteemide kestlikkust. See sammas toob märkimisväärset ELi lisaväärtust, võimaldades rakendada looma- ja taimetervise valdkonnas koordineeritud meetmeid, mida liikmesriigid üksi ei suudaks võtta või mida neil oleks raske rahastada. Ühtse turu programmi vahenditest toetatakse veterinaar- ja fütosanitaarvaldkonna erakorralisi meetmeid ja programme, vaktsiinipanku (mis on väga olulised võitluses piiriüleste loomataudide ja taimekahjustajate vastu) ning muid olulisi vahendeid, nagu ELi referentlaborid ja programmi „Parem kooolitus ohutuma toidu nimel“ kooolitused. Nende jõupingutustega aidatakse märkimisväärselt parandada liikmesriikide ametliku kontrolli suutlikkust, ühtlustada täitmise tagamist ja tagada ühtse turu sujuvaks toimimiseks vajalik ühtne lähenemisviis.

6. sammas tagab tänu oma erapooletusele, usaldusväärsusele ja ühtlustatud võrreldavusele liikmesriikide vahel suure ELi lisaväärtuse ELi andmete valdkonnas. Tsentraliseeritud raamistik ja metodoloogilised täiustused on märkimisväärselt parandanud andmete kvaliteeti ja õigeaegsust, võimaldades teha teadlikke otsuseid. Algatused, näiteks Euroopa taastumise statistiline ülevaade, on tõendanud kohanemisvõimekust vastavalt tekkivatele vajadustele, samal ajal kui toetused ja ühised jõupingutused tugevdavad liikmesriikide

³ [Standardimismäärus – 1025/2012 – ET – EUR-Lex.](#)

suutlikkust. Kõik sidusrühmad hindavad Euroopa otsinguportaali, millel on tähtis roll poliitika kujundamiseks olulise ühtse ja standarditud statistika pakkumisel, mida liikmesriigid üksi ei suudaks tagada. Selle samba tegevuste tähtsuse toovad veelgi enam esile Eurostati püüdlused tagada kooskõla ülemaailmsete standarditega.

3.5. Asjakohasus

Ühtse turu programmi eesmärgid ja kõigi selle sammaste raames elluviidavad tegevused on ühtse turu vajaduste seisukohast jätkuvalt **asjakohased** ning on teataval määral kohandatavad, et reageerida tekkivatele ja ettenägematutele probleemidele (nt COVID-19, sõda Ukrainas), isegi suhteliselt tagasihoidliku eelarvega, mille koostamisel ei osatud inflatsioonisurvet programmi rakendamise ajal ega neid sündmusi ette näha. Võttes arvesse uutes poliitilistes suunistes⁴ ning Enrico Letta ja Mario Draghi hiljutistes aruannetes⁵ kajastatud esilekerkivaid poliitilisi probleeme, suureneb programmi asjakohasus veelgi. Programmi tagasihoidlik eelarve ning vajadus parandada teatavate tegevuste puhul nähtavust ja teavitamist, osutavad siiski valdkondadele, kus tuleb teha täiustusi, kandmaks hoolt selle eest, et programm on üldsuse ja ettevõtjate vajaduste ning ELi üldiste poliitiliste probleemide seisukohast jätkuvalt asjakohane.

1. sammas on jätkuvalt väga asjakohane, sest see toetab ELi õigusnormide täitmise tagamist, konkurentsieskirju, IT-süsteeme ja koordineerimisrühmi, mis on kooskõlas komisjoni strateegiate ja prioriteetidega. Samba asjakohasus peaks suurenema veelgi tänu panustamisele majanduskasvu, investeringutesse ja ühtse turu väljakujundamisse, sealhulgas hoiuste ja investeerimisliidu loomisesse 2024.–2029. aasta poliitiliste suuniste alusel.

2. samba eesmärgid ja meetmed on väga asjakohased. Need on tihedalt kooskõlas ELi strateegiate ja prioriteetidega ning tööprogrammidega, mille väljatöötamisel on tuginetud sidusrühmadega peetud ulatuslikele konsultatsioonidele, et tagada VKEde ja ühtse turu muutuvate vajaduste arvessevõtmine. Ometi saaks teha täiustusi, sidudes meetmed selgelt tööprogrammide eesmärkidega ja vältides toetusesaajate koormamist liiga paljude nõudmistega.

3. sammas on endiselt asjakohane, kuna see on hästi kooskõlas turu vajadustega. Sammas toetab kapitali vaba liikumist ühtsel turul, suurendab ELi ettevõtjate konkurentsivõimet ülemaailmsetel kapitaliturgudel ja tagab ELi huvide esindatuse standardite kehtestamise protsessis. Samba raames elluviidavad tegevused, näiteks EFRAGi-poolne kestlikkusaruandluse standardite väljatöötamine äriühingute kestlikkusaruandluse direktiivi alusel, on väga olulised ELi õiguse rakendamisel, mõjutades ülemaailmset standardimist ja juhtides tähelepanu kestlikkusaruandluse üha suuremale tähtsusele.

4. sammas on jätkuvalt väga asjakohane. Selle raames käsitletakse tarbijakaitset ja finantsteenuseid meetmete kaudu, mis on kooskõlas uue tarbijakaitse tegevuskava ja ELi prioriteetidega. Algatustega (nagu projekt „Consumer PRO“), vaidluste kohtuvälise lahendamise toetustega ja IT-vahenditega (nagu Safety Gate ja e-seire otsiämblikud) toetatakse tõhusalt täitevasutusi, suurendatakse tarbijate mõjuvõimu ja tagatakse tooteohutus. Toetusesaajatel Better Finance'il ja Finance Watchil on tähtis roll finantsteenuste tarbijate esindamisel. Nende oskusteave muutub ajal, mil EL keskendub

⁴ Euroopa Komisjoni poliitilised suunised aastateks 2024–2029.

⁵ Draghi aruanne „ELi konkurentsivõime: vaadates tulevikku“ – Euroopa Komisjon; Letta aruanne „Palju enam kui turg“ (aprill 2024).

hoiuste ja investeeringute liidule ning finantskirjaoskusele, üha olulisemaks ning tulevikus võib olla vaja suuremat nähtavust ja rohkem ressursse.

5. samm aitab muuta ühtse turu tugevamaks ja sidusamaks ning on väga asjakohane, pidades silmas ELi toiduahela muutuvaid vajadusi. Samba raames käsitletakse selliseid olulisi küsimusi nagu esilekerkivad taudid, antimikroobikumiresistentsus, toiduohutus ja kestlikud tavad. Kaasrahastatud erakorralised meetmed loomataudide ja taimehaiguste jaoks aitasid leevendada põllumajandustootjate koormust. Seirele, laboratoorsele kontrollile ja kestlikule toidutootmisele keskenduvad tegevused on kooskõlas ELi laiema poliitikaga, nagu Euroopa roheline kokkulepe ja strateegia „Talust taldrikule“, tagades jätkuva asjakohasuse rahvatervise ja kestlikkusega seotud probleemide lahendamisel.

6. samm on endiselt väga asjakohane. See on tihedalt kooskõlas Euroopa statistikasüsteemi ja teiste sidusrühmade vajadustega, keskendudes muutuvatele poliitilistele prioriteetidele ja andmevajadustele. Ehkki Euroopa statistikasüsteem on osutunud kohandatavaks (eelkõige selliste kriiside ajal nagu COVID-19 ja sõda Ukrainas), toovad puudused piirkondlike andmete üksikasjalikkuses, õigeaegsuses ja uute andmeallikate integreerimises esile vajaduse jätkata innovatsiooni ja täiustamisega, et rahuldada esilekerkivaid poliitilisi vajadusi.

3.6. Paindlikkus

Ühtse turu programmiga on osaliselt saavutatud kasu, mida sellise integreeritud programmi puhul eeldatakse. Programmi **paindlikkus** on andnud mõningaid positiivseid tulemusi, kuid seda ei ole veel täielikult ära kasutatud. Eelarvevahendite ümberpaigutused on olnud suhteliselt väikesed ja need on tehtud eelarveridade vahel, mida haldab üks ja sama komisjoni talitus.

3.7. Lihtsustamine

Kuigi vahehindamise käigus leiti mõni tõend, ei ole üldine **lihtsustamine** programmi tasandil oodatud tasemel. Mõnevõrra lihtsam oli tänu sellele, et programmil on üksainus õiguslik alus: komisjon pidi koostama vaid ühe ettepaneku ning parlament ja nõukogu pidid vastu võtma vaid ühe määruse. Tõendeid muu lihtsustamise kohta on paraku vähe, kuna eri poliitikavaldkondade jaoks on endiselt vaja arvukaid komiteesid ja tööprogramme.

3.8. Koostoime

Vaatamata poliitikavaldkondade vahelisele koostööle ei ole **koostoimet**, mida loodeti tegevuste koondamisel ühte rahastamisvahendisse, täielikult saavutatud, mis eeldab tugevat koostööd komisjoni talituste vahel. Mitme samba raames on ellu viidud ühistegevusi, kuid neid oleks võimalik välja töötada rohkem.

4. SOOVITUSED

Hoolimata praeguses rakendamisetapis tehtud üldistest positiivsetest järeldustest on veel arenguruumi. Võttes arvesse programmi piiratud eelarvet ja kindlat ajakava, on ilma oluliselt suurema eelarveta keeruline arvestada uute poliitiliste prioriteetidega. Eelkõige on võetavate meetmete arvu ja ulatust vähendanud oodatust kõrgem inflatsioon.

Paindlikkuse, koostoime ja lihtsustamise potentsiaali tuleks rohkem ära kasutada, et saada ühtse turu programmi ainulaadsest ülesehitusest võimalikult suurt kasu. Programmi sammaste eest vastutavad komisjoni talitused võiksid uurida võimalust algetada rohkem ühismeetmeid, nagu sammasteülene koolitus, ühishanked, andmebaaside ühisostmine, ühisuuringud, Eurobaromeetri uuringud, raamlepingud ja ühised IT-projektid. Vahendi eGrants puhul tuleks kaaluda lihtsustamist.

Ühtlustada võiks näitajate saavutamist kajastavate **andmete kogumist**. Süstemaatilise andmete kogumine kõigi sammaste lõikes aitaks paremini hinnata programmi rakendamist. See võimaldaks komisjonil võtta parandusmeetmeid, tagamaks, et tegevused aitavad tulemuslikult ja tõhusalt saavutada eesmärgi ning jäävad asjakohaseks ja sidusaks nii programmi enda raames kui ka silmas pidades ELi laiemaid prioriteete.

Teatavaid **seire- ja hindamisraamistiku** näitajaid võiks ajakohastada ja täiustada, et need oleksid ühtse turu programmiga paremini kohandatud ja kajastaksid paremini selle tulemuslikkust. See parandaks ka andmete kogumist, viiks raamistiku paremini kooskõlla sekkumisloogikaga ning lõppkokkuvõttes parandaks programmi rakendamise hindamist, eelkõige lõpphindamise ajal.

1. samm. Kui koguda selliste teenuste kasutajatelt nagu Your Europe – Nõuanne ja ELi taksonoomiakompass sagedamini tagasisidet, saaks paremini jälgida kasutajate rahulolu ja teenuste osutamist⁶. Ühtse aruandlussüsteemi kasutuselevõtt kõigi eelarveridade jaoks lihtsustaks tegevuste, väljundite ja tulemuste jälgimist. Sellega võivad avaneda mitmes valdkonnas võimalused saavutada koostoime selliste tegevuste puhul nagu ühishanked, koolitus ja koordineeritud täitmise tagamine.

2. samm. Projektaruannetes esitatud väljund- ja tulemusnäitajate süstemaatiline seire võimaldaks kindlaks teha kõik ühtse turu programmist toetust saavad VKEd. Nende näitajate selge sidumine erieesmärkidega annaks selgema ülevaate programmi mõju kohta. Tulemusnäitajaid saaks parandada, sidudes VKEde rahulolu saadud toetusega ja VKEde võetavad järelemeetmed. Kasutades ühtlustatud uuringut, tuleks püüda koguda andmeid mõju kohta näiteks majanduskasvule, digitaliseerimisele ja rahvusvahelistumisele.

3. samm. Kui luua selgemad standardimisprotsessis osalemise järelevalve- ja tagasisidemehhanismid, paraneks arusaamine sellest, kuidas ELi antavad rahalised vahendid (eelkõige III lisas loetletud organisatsioonidele) mõjutavad sidusrühmade kaasalöömist. Mõnda organisatsiooni, mida rahastatakse selleks, et organisatsioon toetaks finants- ja muu aruandluse standardite väljatöötamist, mõjutaks rahastamisest ilmajäämine tõsiselt, seades ohtu organisatsiooni suutlikkuse jätkata oma tegevust, mis on oluline ELi poliitikaeesmärkide saavutamiseks. Vaja on suurendada nende organisatsioonide rahastamisbaasi.

4. samm. Programmi rakendamisel saadud kogemused on näidanud, et kuigi toetusesaajate kvantitatiivsete väljundite mõõtmiseks on vaja näitajaid, esineb kvantitatiivsete näitajate abil tegevuste kvaliteedi või mõju mõõtmisel raskusi. Samuti on suurenenud inflatsioon, millega ühtse turu programmi kavandamisel kindlaks määratud summades ei arvestatud, põhjustanud mõnele toetusesaajale finantsraskusi. Toodete nõuetele vastavust ja ohutust parandaksid turujärelevalveametnike arvu suurendamine, parem koostöö tolliasutustega, uurimistulemuste kiirem levitamine ja sagedasemad

⁶ Portaali Your Europe sisaldab tagasisidemehhanismi ja selles esitatakse kord aastas kasutajate tagasisidet ülevaade.

rahastamiskutsed. Nende meetmete puhul võisid saavutuste taset mõjutada erinevused toetusesaajate vahendite hulgas, eriti kui nõuti võrdset rahastamist.

5. sammas. Kui täiustada programmi järelvalveraamistikku, kehtestades selleks näitajad, saaks paremini mõõta rahastatud tegevuste tulemuslikkust ja tõhusust, näiteks jälgida ELi referentkeskuste tegevuse edusamme ja mõju loomade heaolule. See aitaks ka paremini hinnata, mil määral aitavad tegevused kaasa siseturu sujuvale toimimisele. Vajalik on juurdepääs hädaabireservile, et tagada veterinaar- ja fütosanitaarvaldkonna erakorraliste meetmete ja programmide tõhus rakendamine.

6. sammas. Tuleb jätkata investeerimist uude tehnoloogiasse ja uuenduslikesse andmeallikatesse. Väga oluline on parandada võimet kohaneda tehnoloogia kiire arenguga ning vaja on pidevaid jõupingutusi, et parandada õigeaegsust, vähendada viivitusi avaldamisel ja tugevdada liikmesriikide suutlikkuse suurendamise algatusi. Vajalik on statistiliste väljundite prioriseerimine ja jätkuv koordineerimine teiste ELi asutustega, et rahuldada vajadus kõige kriitilisemate ja suurema mõjuga andmete järele. Selle saavutamiseks tuleks välja töötada tugevamad mehhanismid, sealhulgas õigeaegsem ja kaasavam tagasiside, et suurendada kasutajate kaasatust ning paremini mõista nende vajadusi ja prioriteete. Oluline on jätkata Euroopa statistikasamba, kaasa arvatud selle tegevuste ja eelarve piiritlemist tulevase mitmeaastase finantsraamistiku raames, et rõhutada selle sõltumatust ja erapooletust.